

Proje No	TAGEM / GY/01/11/7.4/049
Proje Başlığı	Etlik ve Yumurtacı Piliç - Tavuklarda Büyütme Faktörü Olarak Eterik Yağlardan Faydalanma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Doç. Dr. Mehmet BOZKURT
Yardımcı Araştırmacılar	Nurgül İMRE, Abdullah Uğur ÇATLI, Mehmet PAMUKÇU, Alper YILMAZER
Başlama ve Bitiş Tarihleri	Mart 2002-Mart2005

Özet

Bu çalışma bir antibiyotik büyütme faktörü (AGP), bir ticari esansiyel yağ karışımı (EYK) ve organik asit karışımı (ORA) ile EYK+ORA kombinasyonunun yeme katılmasının etlik piliç performansı üzerine etkilerini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Toplam 3300 adet günlük yaşta ve karışık cinsiyette etlik civciv her biri 6 tekerrürlü 11 gruba rasgele dağıtılarak deneme başlatılmıştır. Temel etlik civciv ve etlik piliç karmalarına AGP (10 mg/kg), üç farklı dozda ORA (0.9, 1.8, 2.7 g/kg), üç farklı dozda EYK (12, 24, 36 mg/kg) ve belirtilen karışım oranlarını esas alarak giderek artan dozlarda ORA+EYK kombinasyonu ilave edilmiştir. Farklı doz ve kombinasyonlarda yeme ilave edilen deneysel büyütme faktörleri 21. ve 42. gün canlı ağırlığını kontrol grubuna kıyasla önemli düzeyde artırmıştır. Düşük dozlarda yeme katılmaları halinde dahi ORA, EYK ve ORA+EYK kombinasyonu büyüme performansını önemli düzeyde teşvik etmişlerdir. Benzer şekilde AGP ilave edilmiş yem verilen piliçlerin performansı kontrol grubundan daha üstündür ($P<0.05$). Yem tüketimi ve mortalite üzerine muamelelerin önemli düzeyde etkisi bulunmamıştır. Yemden yararlanma değeri muamelelerden önemli düzeyde etkilenmiş ($P<0.05$), yeme AGP, EYK ve ORA+EYK ilavesi yemden yararlanma değerini en iyi seviyeye ulaştırmıştır. Buna karşılık ORA'nın tek başına yeme ilavesi ile performans üzerine sağlanan ilerleme AGP ve EYK'nin gerisinde kalmıştır. ORA, EYK ve ORA+EYK kombinasyonun giderek artan dozlarda yeme ilavesi performansı sayısal olarak iyileştirmiş, ancak bu artış istatistiki önem seviyesine ulaşamamıştır ($P>0.01$). Mağmafi bu katkıların düşük dozlarında dahi performansı artırıcı etkiler saptandığı anlaşılmaktadır. Sonuç itibariyle EYK'nun tek başına veya ORA+EYK kombinasyonu şeklinde yeme ilavesi performansı önemli düzeyde artırmıştır. Bu sonuçlar bitkisel esaslı yeni bir büyütme faktörü olarak esansiyel yağ karışımının AGP yerine ikame edilebileceğini gösterir niteliktedir.